

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
ABSTRACT.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(10)
สารบัญภาพประกอบ.....	(12)
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	9
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	9
ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	14
2. เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	16
มโนทัศน์ด้านเทคโนโลยีการศึกษา.....	16
มโนทัศน์ของผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	22
บทบาทภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	31
คุณลักษณะภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	42
ทักษะภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	46
แนวทางการร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	51
แนวทางวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	122
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	134
ระยะที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	135
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์บทบาท คุณลักษณะ ทักษะ และ พฤติกรรมภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	135
ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	135

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ระยะที่ 2 นำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	141
ขั้นตอนที่ 1 ร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา...	141
ขั้นตอนที่ 2 ทดสอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ครั้งที่ 1.....	143
ขั้นตอนที่ 3 ทดสอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ครั้งที่ 2.....	144
ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทาง เทคโนโลยีการศึกษา.....	146
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	148
4. ผลการวิจัย.....	149
ผลการวิจัยระยะที่ 1	150
ผลการวิจัยระยะที่ 2	172
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	305
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	305
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	305
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	306
การเก็บข้อมูลการวิจัย.....	307
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	308
สรุปผลการวิจัย.....	309
การอภิปรายผล.....	310
ข้อเสนอแนะ.....	319
บรรณานุกรม.....	324
ภาคผนวก.....	342
ภาคผนวก ก การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	343
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม.....	345
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิทดสอบรูปแบบ ครั้งที่ 1.....	347
รายนามผู้ปฏิบัติทดสอบรูปแบบ ครั้งที่ 2.....	349

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์และคัดกรองตัวแปร	
1. ด้านบทบาทภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	351
2. ด้านคุณลักษณะภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	356
3. ด้านทักษะภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	359
ภาคผนวก ง คำนึงความสอดคล้องของข้อความ	
1. ด้านบทบาทภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	363
2. ด้านคุณลักษณะภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	367
3. ด้านทักษะภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	370
ภาคผนวก จ หนังสือขอร่วมมือสำหรับการดำเนินการวิจัย.....	373
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างเครื่องมือวิจัย	
1. แบบสอบถามวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทาง เทคโนโลยีการศึกษา.....	378
2. แบบสัมภาษณ์เพื่อทดสอบรูปแบบภาวะผู้นำทาง เทคโนโลยีการศึกษา.....	388
3. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่มเพื่อทดสอบรูปแบบ ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	411
ภาคผนวก ช ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	464
ภาคผนวก ซ ข้อมูลการศึกษานำร่อง (Pilot Study) ภาวะผู้นำทาง เทคโนโลยีการศึกษา.....	466
ภาคผนวก ฌ รายละเอียดการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทาง เทคโนโลยีการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง.....	483
ภาคผนวก ญ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และหน่วยการบูรณาการ.....	491
ภาคผนวก ฎ บันทึกการสนทนากลุ่มของกลุ่มผู้ปฏิบัติที่มีต่อรูปแบบ การพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	499
ประวัติผู้เขียน.....	509

รายการตาราง

ตาราง		หน้า
1	วิธีคัดเลือกวิธีสอนให้สอดคล้องกับระดับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่.....	73
2	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาส่งเสริมการใช้.....	78
3	เปรียบเทียบแนวคิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาของนักการศึกษา 8 แบบ.....	81
4	สเกลของสหสัมพันธ์ตัวแปร – ตัวประกอบ.....	132
5	ค่าวิกฤตสำหรับสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีนัยสำคัญที่ระดับ .01.....	132
6	เกณฑ์พิจารณาจำนวนองค์ประกอบ.....	133
7	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคุณลักษณะพื้นฐาน.....	150
8	ค่าความร่วมกัน ค่าไอแกน ร้อยละของความแปรปรวนและร้อยละของความ แปรปรวน.....	152
9	ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .50 ขึ้นไป.....	153
10	ข้อความในองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบเรียงตามลำดับองค์ประกอบและ ข้อความ.....	157
11	องค์ประกอบ ความหมาย และโครงสร้างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา..	164
12	คำอธิบายรูปแบบการพัฒนภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	174
13	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิจำแนกตามคุณลักษณะพื้นฐาน.....	214
14	ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาทั้ง ระบบ.....	215
15	ความคิดเห็นเกี่ยวกับคำอธิบายรูปแบบการพัฒนภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี การศึกษา.....	216
16	จำนวนกลุ่มผู้ปฏิบัติจำแนกตามคุณลักษณะพื้นฐาน.....	225
17	คำอธิบายรูปแบบการพัฒนภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา (ปรับปรุง).....	262
18	โครงสร้างสาระสำคัญและระยะเวลาในการพัฒนภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี การศึกษา.....	302
19	จำนวนผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะ ผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	344

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
20 ผลการวิเคราะห์และคัดกรองตัวแปร ด้านบทบาทภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี การศึกษา.....	351
21 ผลการวิเคราะห์และคัดกรองตัวแปร ด้านคุณลักษณะภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี การศึกษา.....	356
22 ผลการวิเคราะห์และคัดกรองตัวแปร ด้านทักษะภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี การศึกษา.....	359
23 ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามด้านบทบาทภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี การศึกษา.....	363
24 ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามด้านคุณลักษณะภาวะผู้นำทาง เทคโนโลยีการศึกษา.....	367
25 ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามด้านบทบาทภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี การศึกษา.....	370
26 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	465
27 จำนวนกลุ่มตัวอย่างนำร่องจำแนกตามคุณลักษณะพื้นฐาน.....	467
28 ค่าความร่วมกัน ค่าไอแกน ร้อยละของความแปรปรวน และร้อยละของ ความแปรปรวนสะสมโดยละเอียดทุกตัวแปร.....	468
29 ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .50 ขึ้นไป.....	473
30 ข้อความใน 9 องค์ประกอบเรียงตามลำดับน้ำหนักองค์ประกอบ.....	477
31 รายละเอียดค่าความร่วมกัน ค่าไอแกน ร้อยละของความแปรปรวน และร้อยละ ของความแปรปรวนสะสมทั้งหมด.....	484
32 เปรียบเทียบตัวแปรของการวิเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับความสอดคล้องของ ตัวแปรสองกลุ่มระหว่างตัวแปรซึ่งได้จากผู้บริหาร โรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรซึ่งได้จากผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	489
33 องค์ประกอบและจุดหมายของหลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี การศึกษา.....	492

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัยรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี การศึกษาการศึกษา..... 12
2	ขอบเขตของเทคโนโลยีการศึกษา..... 19
3	ความสัมพันธ์ระหว่างขอบเขตต่าง ๆ ในเทคโนโลยีการศึกษา.....20
4	รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี การศึกษากับการบูรณาการ..... 60
5	กระบวนการพัฒนานวัตกรรม 6 ขั้นตอนของ Rogers.....75
6	กระบวนการเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำทาง เทคโนโลยีการศึกษา..... 82
7	ขั้นตอนการสร้างรูปแบบ..... 89
8	สัญลักษณ์ที่ใช้ในรูปแบบระบบแบบอนาล็อกแผนภูมิและแผนภาพ..... 91
9	โครงสร้างกระบวนการตามลำดับขั้นแนวตั้ง.....92
10	โครงสร้างกระบวนการตามลำดับขั้นแนวนอน..... 92
11	โครงสร้างการเลือกวิถีโดยมีเงื่อนไข..... 93
12	โครงสร้างการเลือกวิถีอิสระ.....93
13	โครงสร้างการกระทำซ้ำ ๆ 94
14	ขั้นตอนของกิจกรรมการจัดประสบการณ์..... 95
15	วิธีการพัฒนาผู้บริหารขององค์กร..... 96
16	รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อแก้ปัญหาคำการปฏิบัติงาน..... 97
17	รูปแบบการฝึกอบรมนอกงาน.....98
18	รูปแบบการฝึกอบรมในงาน.....98
19	รูปแบบการฝึกอบรมประสมระหว่างนอกงานกับในงาน..... 99
20	รูปแบบการอบรมของกองทัพอากาศสหรัฐ..... 100
21	การออกแบบระบบการอบรมและพัฒนา..... 101
22	แสดงรูปแบบสมรรถภาพของภาวะผู้นำ..... 102

รายการภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ		หน้า
23	รูปแบบการพัฒนาครูประถมศึกษา.....	102
24	รูปแบบการพัฒนาครูมัธยมศึกษา.....	103
25	แบบจำลองระบบการฝึกอบรมทางไกลของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.....	104
26	โครงสร้างโปรแกรมการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	105
27	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.....	105
28	กระบวนการพัฒนาผู้บริหาร.....	106
29	ร่างแบบจำลองการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนที่บริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	107
30	รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำวิทยาลัยพยาบาล.....	108
31	โครงสร้างระบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	121
32	โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ.....	125
33	กระบวนการสร้างหน่วยและวิธีพัฒนาการภาวผู้นำทางเทคโนโลยี การศึกษา.....	142
34	ลำดับขั้นของการดำเนินการวิจัย	147
35	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน ภาคใต้.....	173
36	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน ภาคใต้ปรับปรุงครั้งสุดท้าย.....	230
37	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 1 รู้และตระหนัก.....	231

รายการภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
38	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 2 ประเมินก่อนดำเนินการ (กฎระเบียบและจริยธรรมทาง เทคโนโลยีการศึกษา) 232
39	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 2 ประเมินก่อนดำเนินการ (การรู้เทคโนโลยีการศึกษา).....233
40	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 2 ประเมินก่อนดำเนินการ (การจัดการ โครงสร้างพื้นฐาน ทางเทคโนโลยี) 234
41	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 2 ประเมินก่อนดำเนินการ (ค่านิยมและจิตสำนึกต่อองค์กร และสังคม) 235
42	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 2 ประเมินก่อนดำเนินการ (ความรู้ความสามารถพิเศษทาง เทคโนโลยี) 236
43	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 2 ประเมินก่อนดำเนินการ (บุคลิกภาพ) 237
44	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 2 ประเมินก่อนดำเนินการ (การบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับ การจัดการศึกษา) 238
45	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 2 ประเมินก่อนดำเนินการ (การประเมินและการนิเทศ)..... 239
46	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการเปลี่ยนแปลง ขั้นย่อยที่ 1 เตรียม.....240
47	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการเปลี่ยนแปลง ขั้นย่อยที่ 2 พัฒนา (หน่วยที่ 1 ระเบียบและจิตสำนึกด้านเทคโนโลยีการศึกษา)..... 241

รายการภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ		หน้า
48	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการเปลี่ยนแปลง ชั้นย่อยที่ 2 พัฒนา (หน่วยที่ 2 การเรียนรู้เทคโนโลยีการศึกษา)	243
49	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการเปลี่ยนแปลง ชั้นย่อยที่ 2 พัฒนา (หน่วยที่ 3 การจัดการเทคโนโลยีการศึกษา)	246
50	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการเปลี่ยนแปลง ชั้นย่อยที่ 2 พัฒนา (หน่วยที่ 4 บุคลิกภาพ)	249
51	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการเปลี่ยนแปลง ชั้นย่อยที่ 3 ปฏิบัติ.....	250
52	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการเปลี่ยนแปลง ชั้นย่อยที่ 4 ส่งเสริม.....	251
53	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 4 ประเมินหลังการดำเนินการ (หน่วยที่ 1)	252
54	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 4 ประเมินหลังการดำเนินการ (หน่วยที่ 2).....	254
55	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 4 ประเมินหลังการดำเนินการ (หน่วยที่ 3).....	256
56	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 4 ประเมินหลังการดำเนินการ (หน่วยที่ 4).....	259
57	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุง.....	260
58	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ขั้นตอนที่ 6 กงสภาพ.....	261

รายการภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ		หน้า
59	หน่วยที่ 1 กฎหมายและจิตสำนึกด้านเทคโนโลยี.....	495
60	หน่วยที่ 2 การเรียนรู้เทคโนโลยีการศึกษา.....	496
61	หน่วยที่ 3 การจัดการเทคโนโลยีการศึกษา.....	497
62	หน่วยที่ 4 บุคลิกภาพ.....	498